

Pedagogische Handreiking bij de film 'Pina kan het'

Een gezamenlijke publicatie van ChildCare International en het Kinderopvangfonds

**De betekenis van kinderopvang bij
de ontwikkeling van jonge kinderen**

www.childcareinternational.nl

HETKINDEROPVANGFONDS

www.hetkinderopvangfonds.nl

Colofon

**Pedagogische Handreiking bij de film 'Pina kan het' is een
publicatie van ChildCare International in samenwerking met Het
Kinderopvangfonds**

Auteur | Anke van Keulen

Opmaak | Schepers Tekst

Foto's | Stills uit de film Pina Schaukelt

Inhoud

- 5 De film
- 5 Voor wie?
- 6 Gebruiksmogelijkheden
- 7. Opdrachten
 - 1 Ontwikkelen en leren
 - 2 Observeren
 - 3 Inrichting ruimte en leeromgeving
 - 4 Spelend leren
 - 5 Rust en veiligheid
 - 6 Samenwerken met ouders
 - 7 Eten
 - 8 Taalontwikkeling
 - 9 Rol en taak pedagogisch medewerker
 - 10 Pedagogische visie
- 19 Clips in de film
 - Clip 1: december 2013 / 10-11 maanden
 - Clip 2: januari 2014 / 11 maanden
 - Clip 3: februari 2014 / 12 maanden
 - Clip 4: april 2014 / 13 maanden
 - Clip 5: juni 2014 / 15 maanden
 - Clip 6: juli 2014 / 16 maanden
 - Clip 7: augustus 2014 / 17 maanden
 - Clip 8: september 2014 / 18 maanden
 - Clip 9: oktober 2014 / 19 maanden
 - Clip 10: december 2014 / 21 maanden
 - Clip 11: maart 2015 / 24 maanden
 - Clip 12: juni 2015 / 27 maanden

Beste Lezer,

De film Pina kan het! (Pina schaukelt) laat zien hoe jonge kinderen in de kinderopvang leren en zich ontwikkelen.

Pina ontwikkelt zich van een baby van zes maanden tot een meisje van twee jaar dat schaterend laat zien hoe hard zij kan schommelen: de vreugde, de pijn, het geluk en het snelle leren van jonge kinderen komt allemaal voorbij. De film biedt een overvloed aan beelden van de ontwikkeling van 0- tot 2,5-jarigen, van de dagelijkse gang van zaken in een kindercentrum en van de aanpak van pedagogisch medewerkers.

De film is voor educatieve doeleinden te gebruiken: in teams met pedagogisch medewerkers, met studenten van pedagogische opleidingen, met alle collega's in een icc of op een ouderavond. Deze handreiking kan daarbij behulpzaam zijn met 10 pedagogische opdrachten over thema's als spelend leren, taalontwikkeling, observeren of inrichting van de ruimte.

De kwaliteit en de bruikbaarheid van de film was voor Child Care International reden om de film – die is opgenomen in een kinderdagverblijf in Berlijn – in Nederland te verspreiden. Kinderopvang Humanitas subsidieerde de Nederlandse ondertiteling en het Kinderopvangfonds maakte het financieel mogelijk om deze handreiking te maken.

We hopen dat deze film zijn weg vindt om het prachtige en belangrijke werk met jonge kinderen in de kinderopvang verder te verspreiden en te versterken.

*Het Bestuur van Child Care International:
Anke van Keulen (voorzitter), Ed Hoekstra (secretaris), Wilma Schepers (penningmeester), Annika de Haan, Margriet Hofstee, Wim van Ogtrop, Yvette Vervoort, Serv Vinders.*

Dan komen ze even rustig zitten
en dan gaan ze er weer vandoor.

Pina kan het!

De film

De film Pina kan het! (Pina schaukelt) laat vanuit het perspectief van het kind zien hoe jonge kinderen dagelijks in de kinderopvang leren en zich ontwikkelen. De film laat ook de rol van de professionals daarbij goed zien. Pina ontwikkelt zich van een baby van zes maanden tot een meisje van twee jaar dat schaterend laat zien hoe hard zij kan schommelen: de vreugde, de pijn, het geluk en het snelle leren van jonge kinderen komt allemaal voorbij.

Naast een paar korte opmerkingen van medewerkers en ouders, zijn de intensieve waarnemingen van de kinderen te zien en is hun ontwikkelingsproces te volgen. De film toont ook de houding van de pedagogisch medewerkers: hoe zij de kinderen begeleiden, altijd toegewijd en met aandacht, waarmee zij een stabiel vertrouwen met de kinderen opbouwen.

De film is opgenomen in een kinderdagverblijf in Berlijn en geregisseerd door Heide Breitel. Het motief om te film te maken is - aldus de directeur van het kinderdagverblijf - 'bekend maken hoe we werken aan de opvoeding en de ontwikkeling van kinderen in het publieke domein. Daarnaast is het motief om het beroep van pedagogisch medewerker bekend te maken en erkend te hebben, meer aandacht voor de waarde en status van dit werk.'

De film duurt 88 minuten en is opgebouwd uit 12 fasen, beginnend bij de leeftijd van 10, 11 maanden en eindigend bij 2 jaar en 4 mnd.

De film biedt een overvloed aan beelden van de ontwikkeling van 0- tot 2,5-jarigen, van de dagelijkse gang van zaken in een kindercentrum en van de aanpak van pedagogisch medewerkers. De film is voor educatieve doeleinden te gebruiken en deze handreiking kan daarbij behulpzaam zijn.

Voor wie?

Docenten, pedagogische stafmedewerkers en leidinggevenden kunnen rond bepaalde thema's en rond clips uit de film vragen en opdrachten gebruiken voor studenten van pedagogische opleidingen, voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang. Ook op ouderavonden zijn onderdelen van de film goed te gebruiken.

De film in zijn geheel bekijken (88 min) is een intensieve belevenis, die heel goed de ontwikkeling van de kinderen als ook de gang van zaken op een kinderdagverblijf laat zien. Geschikt voor een seminar, een feestelijke avond van de instelling met een studie-achtig tintje of een avond om samenwerkingspartners (scholen, IKC, gemeente) kennis te laten maken met het belang van kinderopvang voor de allerjongsten.

Gebruiksmogelijkheden

Voor teams van pedagogisch medewerkers en voor groepen studenten van pedagogische opleidingen is de film uitermate leerzaam; de film biedt de mogelijkheid tot reflectie (hoe zou ik dat doen?) en tot ideeën voor verandering van de eigen praktijk. Het meest geschikt is dan om een of enkele clips uit de film te bekijken en daar een opdracht aan te koppelen. De hier onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor deze doelgroep; de opdrachten zijn thematisch samengesteld (bijvoorbeeld Spelend leren, observeren, inrichting ruimte).

Een andere mogelijkheid is telkens in een teamvergadering één clip van de film te laten zien en zo gedurende het jaar de hele film te bekijken.

Ook voor ouders is de film leerzaam en inspirerend, bijvoorbeeld door enkele clips te tonen op een ouderavond en daarbij toe te lichten hoe dit (al dan niet) overeenkomt met de praktijk in het eigen kindercentrum. Of met ouders in gesprek gaan hoe zij omgaan met diverse thema's die in de film voorkomen.

De tijdsinvestering hangt af van het aantal clips dat men gaat bekijken; elke clip in de film duurt 7-8 minuten. Bij elke opdracht worden meestal tenminste twee clips genoemd; hierdoor zal het kijken, het uitvoeren en bespreken van de opdracht ongeveer 45 minuten in beslag nemen.

De onderstaande opdrachten zijn gericht op pedagogisch medewerkers en studenten rond de doelen:

- Het verhogen van kennis en inzicht over ontwikkelen en leren van jonge kinderen;
- Het versterken van observatievaardigheden
- Het versterken van competenties om spelend leren te stimuleren
- Het opdoen van ideeën om de inrichting van de ruimte en de leeromgeving te versterken
- Het versterken van competenties om veiligheid te creëren
- Reflectie met betrekking tot de samenwerking met ouders
- Inzicht verkrijgen in de opvoedingswaarde van eetmomenten
- Reflectie op meertaligheid
- Versterken van inzicht in de rol en taak van de pedagogisch medewerker
- Bewustwording welke accenten worden gelegd in het eigen pedagogisch beleid.

Het Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar (E. Singer, L. Kleerekoper, 2009) is leidraad bij de opdrachten.

Opdrachten

1. Ontwikkelen en leren

Kinderen tussen 0 - 3 jaar leren en ontwikkelen zich in een razend tempo. Op alle ontwikkelingsgebieden – sociaal, emotioneel, cognitief, motorisch – maken zij enorme sprongen. Hoe leren kinderen in die leeftijd? En wat zie je daarvan in de film?

Jonge kinderen ontwikkelen en leren door:

- actief leren en totale betrokkenheid (holistisch);
- leren door handelen, uitproberen en ontdekken;
- spelend leren (beweging, fantasie, speel-leer, exploratief en constructie);
- kijken en imiteren (snapkijken, vraagkijken, imiteren);
- herhalingen en rituelen (kind herhaalt met kleine variaties);
- meehelpen en meedoen;
- woorden geven aan ervaringen;
- ervaringen uiten (verbaal en non-verbaal in beweging, muziek, met materiaal).

(Uit hoofdstuk 3 Pedagogisch kader 0-4)

Opdracht

Kies een van de centrale kinderen in de film (Pina, Luc, Charlotte, Juri) en bekijk enkele fasen/clips uit de film verspreid over de tijd. Bijvoorbeeld de clips 2, 6 en 9.

Gebruik bovenstaande lijst van kenmerken hoe kinderen leren en schrijf achter elk kenmerk wat je opvalt bij het door jou gekozen kind.

Vragen

1. Wat zie ik bij Juri op het gebied van
 - actief leren,
 - uitproberen en ontdekken,
 - spelend leren,
 - kijken en imiteren?
2. Wat zie ik bij Pina op het gebied van
 - meehelpen en meedoen,
 - ervaringen uiten,
 - spelend leren?
3. Welk nieuw inzicht heb je gekregen?

2. Observeren

Observeren is de basis van pedagogisch handelen, elke opvoeder heeft het nodig. Het doel van deze opdracht is je competenties rond observeren te versterken zodat je zo goed mogelijk kunt ingaan op de behoeften van het kind. We volgen daarbij de pedagogische doelen zoals vermeld in het Pedagogisch Kader kindercentra 0-4 jaar.

Pedagogische doelen

- Kijk ik mag er zijn (emotionele competenties);
- Kijk we doen het samen (sociale competenties);
- Kijk ik kan het zelf, het lukt me (motorisch-zintuiglijke competenties);
- Kijk ik voel, denk en ontdek (cognitieve competenties);
- Luister ik kan het zelf zeggen (taal en communicatieve competenties);
- Kijk ik ben een lief, goed kind (morele competenties);
- Kijk ik kan dansen, zingen, iets maken (expressieve en beeldende competenties).

(Uit hoofdstuk 5 Pedagogisch kader 0-4)

Opdrachten

Bekijk de clips 1, 4, 8, 12. Observeer het gedrag en de activiteiten van de vier centrale kinderen: Pina, Luc, Charlotte en Juri, en gebruik daarbij bovenstaande lijst met doelen.

Verdeel de groep in tweetallen, en laat ieder tweetal een of twee van de ontwikkeldoelen observeren.

Bekijk clip 1 en 12 met het ontwikkeldoel 'Kijk ik mag er zijn (emotionele competenties)'.

Vragen

1. Wat valt je op in de ontwikkeling van de vier kinderen?
2. Volg je alle bovengenoemde ontwikkeldoelen en stel je dezelfde vraag.

3. Inrichting ruimte en leeromgeving

De inrichting van de ruimte wordt ook wel de derde pedagoog genoemd – naast het kind zelf en de pedagogisch medewerker of ouder is de inrichting van de ruimte als leeromgeving ondersteunend bij het leren en ontwikkelen.

Opdrachten

In clip 1 geeft de directrice toelichting op het gebouw, een voormalige parkeergarage. in clip 7 geeft de directrice geeft uitleg over de centrale ruimte in het gebouw, een ruimte die met name vanwege het licht is aangebracht en een ruimte die voor alle kinderen beschikbaar is. in clip 10 geeft een pedagogisch medewerker geeft uitleg over de groei van de groepsgrootte en het verschil hoe kinderen kunnen spelen. Het doel van deze opdracht is kennis en inzicht te verhogen over de ontwikkeling en het leren van jonge kinderen.

Observeer de verschillende ruimtes binnen en de inrichting van het gebouw.

Observeer de buitenruimte.

Vragen - bij de binnenruimte

1. Wat valt je op aan de inrichting? Wat is er anders dan in Nederland?
2. Welke onderdelen van de inrichting ondersteunen volgens jou de ontwikkeling van de kinderen en waarom?
3. Wat van de inrichting vind jij inspirerend en zou je graag willen overnemen en waarom?
4. Wat zou je zeker niet willen en waarom?

Vragen - bij de buitenruimte

1. Wat valt je op aan de inrichting? Wat is er anders dan aan de situatie in Nederland?
2. Welke onderdelen van de inrichting ondersteunen volgens jou de ontwikkeling van de kinderen en waarom?
3. Wat van de inrichting vind jij inspirerend en zou je graag willen overnemen en waarom?
4. Wat zou je zeker niet willen en waarom?

Vraag

Eenmaal per jaar vindt verhuizing plaats van de groep naar een andere ruimte binnenshuis. De pedagogisch medewerkers (clip 10) leggen uit wat de voor- en nadelen van verhuizen zijn, waar zij rekening mee houden zowel bij ouders als bij kinderen en hoe zij nieuwe regels in de nieuwe ruimte maken.

1. wat zijn de voordelen van zo'n verhuizing? Welke veranderingen maken kinderen en ouders mee? Hoe informeer je de ouders?

4. Spelend leren

Opvoeders kunnen spelend leren bij kinderen stimuleren door:

- voorwaarden scheppen:
 - inrichting ruimte,
 - groepsindeling, dagritme,
 - observeren, doelen stellen en plannen helpen om kansen te creëren en grijpen;
- aansluiten bij spontaan spelen en leren:
 - meehelpen, herhalen, kijken en luisteren,
 - groepsplezier en -fantasie en -creativiteit;
- kansen grijpen: kinderen uitdagen en een stapje verder helpen;
- kansen creëren: gerichte activiteiten of speelgoed, hulp en aanwijzingen geven, kind laten meehelpen;
- stimulerende communicatie: vragen stellen, herhalen en nieuwe impulsen geven;
- positief leidinggeven en kind volgen: duidelijkheid geven wanneer kinderen moeten volgen en wanneer het kind leidend is. Bij vrij spel en lichamelijke verzorging is de pedagogisch medewerker gast op het terrein van het kind. (Uit hoofdstuk 8 Pedagogisch kader 0-4).

Opdrachten

Bekijk clips 1, 4, 7, 9, 11.

Observeer het gedrag en de toelichting van de pedagogisch medewerkers.

Doel van deze opdracht is de competenties van de opvoeders te versterken die spelend leren kunnen stimuleren.

Vragen

1. Wat valt je op?
2. Welke acties ondernemen de pedagogisch medewerkers om spelend leren te bevorderen? Gebruik daarbij bovenstaande lijst van mogelijkheden.
3. Wat bevestigt jouw eigen aanpak, wat doe jij ook zo?
4. Wat zou jij anders doen? Waarom?
5. Waar heb je een vraag bij?
6. Wat vind je een goed idee om na te volgen?

5. Rust en veiligheid

De film straalt rust en veiligheid uit. Emotionele veiligheid en welbevinden van jonge kinderen worden bepaald door:

- goede en vertrouwde relaties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen, en tussen pedagogisch medewerkers en ouders, en tussen kinderen onderling;
- goede en vertrouwde relaties ontstaan door herhaald contact (vaste relaties), goede communicatievaardigheden en respect voor diversiteit;
- indeling en inrichting ruimte;
- dagindeling;
- duidelijke grenzen en rituelen.

(Uit: Pedagogisch kader 0-4, hoofdstuk 2)

Opdracht

Bekijk clips 2, 6, 8.

Doel van deze opdracht is de competenties van pedagogisch medewerkers te versterken om een veilige omgeving voor kinderen te creëren.

Vragen

1. Welke factoren die emotionele veiligheid en rust bevorderen, herken je in de film?
2. Wat valt je op?
3. Wat bevestigt jouw eigen aanpak, wat doe jij ook zo?
4. Wat zou jij anders doen? Waarom?
5. Waar heb je een vraag bij?
6. Wat vind je een goed idee om na te volgen?

6. Samenwerken met ouders

Goede samenwerking met ouders is een voorwaarde om goed met kinderen te kunnen werken.

Pedagogisch medewerkers zorgen voor:

- een goed contact met ouders over het eigen kind;
- ouders inzicht geven in wat er in de groep gebeurt en wat het verschil is tussen opvoeden thuis en in de groep;
- betrokkenheid van ouders door meepraten, meehelpen en door informeren.

(Uit Pedagogisch kader 0-4 hoofdstuk 4).

Opdracht

In clip 1 legt een pedagogisch medewerker uit hoe ze samenwerkt met ouders in de wenperiode. in clip 2 zie je de methodiek Familiemuur bij de bedjes hangen.

In clip 8 komen ouders de kinderen ophalen.

Doel van deze opdracht is bewustwording welke taken pedagogisch medewerkers hebben in de samenwerking met ouders.

Vragen

1. Welke taak zien de pedagogisch medewerkers in de film voor zichzelf in samenwerking met ouders?
2. Wat bevestigt jouw eigen aanpak, wat doe jij ook zo?
3. Wat zou jij anders doen? Waarom?
4. Waar heb je een vraag bij?
5. Wat vind je een goed idee om na te volgen?

7. Eten

De eetmomenten in het kindercentrum bevorderen het welbevinden van de kinderen en stimuleren hun ontwikkeling:

- eetmomenten zijn gezond, gezellig en plezierig;
- bij baby's zijn de eetmomenten een intiem contact tussen kind en medewerker;
- pedagogisch medewerkers leren kinderen vaardigheden om zelfstandig te eten: aanmoedigen tot imiteren, ruimte geven voor herhaling, geen hoge eisen stellen, meehelpen;
- kinderen genieten van het eten, ze genieten van samen eten (liedjes, rituelen), ze ontdekken door te proeven.

(Uit Pedagogisch kader 0-4, hoofdstuk 13)

Opdracht

In de clips 1, 2, 3, 6, 9 zie je eetmomenten.

Doel van deze opdracht is voor pedagogisch medewerkers: bewustwording van het welbevinden van kinderen tijdens eetmomenten, reflectie op de eigen praktijk en eventuele mogelijkheden voor verandering.

Vragen

1. Wat valt je op bij de eetmomenten als het gaat om het welbevinden van de kinderen?
2. Wat valt je op bij de eetmomenten als het gaat om leren en ontwikkelen?
3. Wat bevestigt jouw eigen aanpak, wat doe jij ook zo?
4. Wat zou jij anders doen? Waarom?
5. Waar heb je een vraag bij?
6. Wat vind je een goed idee om na te volgen?

'In de communicatie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen is het belangrijk dat medewerkers 'twee talen' spreken: de verbale en de non-verbale taal.'

8. Taalontwikkeling

In de communicatie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen is het belangrijk dat medewerkers 'twee talen' spreken: de verbale en de non-verbale taal. Concrete ervaringen worden verbonden met taal. Pedagogisch medewerkers:

- stimuleren kinderen te spreken door een goed taalaanbod;
- zien alledaagse zorg- en leersituaties als kansen om taal te leren;
- creëren bewuste kansen voor taalontwikkeling door verhalen en materialen;
- hanteren speelpraten (spelen met klanken en woorden), doenpraten (verwoorden wat kinderen doen), denkpraten (verwoorden wat kinderen voelen en denken), en steunpraten (steunen tweedetaalverwerwers met de methode van 'vierdubbele' aandacht).

(Uit Pedagogisch kader 0-4, hoofdstuk 18)

Opdrachten

In de clip 7 zijn voorbeelden te zien van snelle taalontwikkeling bij kinderen.

In clips 11 en 12 staat zelf praten centraal.

Doel van deze opdracht is pedagogisch medewerkers inzicht geven in de taalontwikkeling van 0- tot 2,5-jarigen en hun competenties versterken op het gebied van taalstimulering.

Deze opdracht sluit aan bij het pedagogisch doel: 'Luister ik kan het zelf zeggen (taal en communicatieve competenties)!'.

Observeer het gedrag en de activiteiten van de vier centrale kinderen: Pina, Luc, Charlotte en Juri.

Vragen

1. Wat valt je op?
2. Wat bevestigt jouw eigen aanpak, wat doe jij ook zo? Maak hierbij gebruik van de bovenstaande lijst. Bv. Hoe stimuleer jij een goed taalaanbod? Waar zie jij kansen in alledaagse situaties? Hoe gebruik jij speelpraten, denkpraten, doenpraten en steunpraten?
3. Wat zou jij anders doen? Waarom?
4. Waar heb je een vraag bij?
5. Wat vind je een goed idee om na te volgen?

9. Rol en taak pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerker heeft (o.a.) taken op het gebied van pedagogisch handelen en het samenwerken met collega's.

De pedagogisch medewerker uit de film vertelt in een interview (niet in de film): 'We doen ook veel aan zelfreflectie en steunen elkaar daarin. Wat de een minder goed kan dat vult de ander aan. Of als de een bezig is met een huilend kind, draagt de ander zorg voor de hele groep. Het is heel nauw en subtiel teamwerk, je moet heel goed op de ander letten. Je gaat individueel ontdekken 'wat zijn mijn sterke kanten?' en die ga je in het team inbrengen. Je moet ook van anderen willen leren en bereid zijn je te ontwikkelen. Je kunt een team hebben met allemaal goede werkers, maar als ze alle kennis en ervaring voor zichzelf houden en die niet willen delen, heb je nog geen goed team.'

Vragen

1. Wat valt je op bij de rol en taak van de pedagogisch medewerker in clips 9,10,11,12?
2. Zie je verschuivingen als je clip 12 vergelijkt met bijvoorbeeld clip 9 of 10?
3. Wat bevestigt jouw eigen aanpak, wat doe jij ook zo?
4. Wat zou jij anders doen? Waarom?
5. Waar heb je een vraag bij?
6. Wat vind je een goed idee om na te volgen?
7. De pedagogisch medewerker legt hierboven uit wat zij onder goed teamwerk verstaat. Hoe is dat in jouw team? Wat maakt een team tot een goed team?

10. Pedagogische visie

De pedagogische visie van het kinderdagverblijf komt op verschillende manieren naar voren in de film.

Opdrachten

In clip 4 licht de pedagogisch medewerker de methodiek van de **Situationsansatz** toe. Dit is een pedagogische methodiek waarbij de pedagogisch medewerker nauwkeurig observeert wat het kind of de groep kinderen nodig heeft, daarop methodisch reflecteert, en dan nieuwe kennis zoekt om hierop in te gaan. Daarbij staan ook zelfreflectie en kritische reflectie centraal: het gaat om 'vragen achter de vragen'. 'Het houdt je nieuwsgierig naar ieder kind', aldus de pedagogisch medewerker in de film.

Vraag

Zie je overeenkomsten tussen de Situationsansatz en de pedagogische visie van jouw instelling? De Situationsansatz is een methodiek die werkt op maat, er zijn geen voorgeschreven activiteiten. Wat zie je als voordelen en als nadelen van zo'n methodiek?

Opdrachten

In clip 5 legt de directrice het **Berliner Bildungsprogram** uit. Dit is een pedagogisch curriculum / pedagogisch kader – voor kinderen van 0 tot 6 jaar – waarin vier doelen centraal staan vergelijkbaar met de doelen uit de Nederlandse Wet Kinderopvang. Daarnaast is het curriculum gebouwd op de volgende principes: democratisch burgerschap, samenwerking met ouders, gebruik van educatieve methodes en doorlopende lijn naar de basisschool.

Er worden 7 domeinen onderscheiden waarop leren en ontwikkelen centraal staat:

- lichaam, beweging, gezondheid;
- sociaal en cultureel leven;
- communicatie: talen, schrijven, lezen en verhalen, media;
- kunstzinnige activiteiten;
- muziek;
- beginnende rekenvaardigheid;
- beginnende ontdekkingen in natuur en techniek.

Vragen

- Wat valt je op bij de zeven domeinen van leren en ontwikkelen?

- Wat zijn de verschillen en overeenkomsten met de domeinen of ontwikkelingsgebieden uit jullie pedagogisch beleid?

Opdrachten

Groepssamenstelling: in clip 3 en 10 geeft de pedagogisch medewerker uitleg over de groei van de groepsgrootte en het verschil hoe kinderen kunnen spelen. In clip 9 zie je een grotere groep, die – als de kinderen 3 jaar zijn – uit 23/24 kinderen zal bestaan.

Vragen

- Wat valt je op?
- Wat zie je als voordelen en wat als nadelen van deze manier en groei van groepssamenstelling?
- Waar heb je een vraag bij?
- Wat vind je een goed idee om na te volgen?

Ja, heel voorzichtig balanceren.

Clips

Clip 1 – 0 - 7.50' – december 2013 – Leeftijd 10, 11 maanden

Kinderen komen voor het eerst op het kindercentrum. Ontdekken, kruipen, zien alles om zich heen, snelle ontwikkelingen, naar elkaar kijken, begin van samen spelen, iets afpakken, afscheid nemen, troosten, geluiden maken. Pedagogisch medewerkers vertellen hoe zij ouders ondersteunen bij het wennen, bij (borst)voeding. De directrice geeft toelichting op het gebouw, een voormalige parkeergarage.

Opgaven: observeren, spelen leren, eten, samenwerken met ouders.

Clip 2 – 7.50' - 14.05' – januari 2014, 11 maanden

Geluiden maken, zichzelf in spiegel bekijken, eerste stapjes zetten, klimmen, bewegen, dingen uitproberen, iets in en uit doosje halen, slapen, eten, aanraken. Functie van methodiek Familiemuur.

Opgaven: ontwikkelen en leren, rust en veiligheid, samenwerken met ouders.

Clip 3 – 14.05' - 23.03' – februari 2014, 12 maanden

Vissen voeren, beginnen met lopen, imiteren, mee willen doen, zelf met hand eten en met lepel, geluiden en gezichtsuitdrukkingen, iets afpakken, huilen, troosten, in de basket. Groepsaansluiting groeit: uitleg van de pedagogisch medewerker.

Opgaven: eten, inrichting, visie en groepsaansluiting.

Clip 4 – 23.03' - 32.56' – april 2014, 13 maanden

Vissen eten geven, tape eraf, afleiden en iets anders met tape gaan doen, vriendschappen, elkaar iets geven, uitproberen.

Pedagogisch medewerkers vertellen over Ouders en wennen, over hechting met medewerker (teveel? hoe vermindert het?), over de pedagogische methode van de Situationsansatz (zie kader).

Opgaven: spelend leren, observeren, pedagogische visie.

Situationsansatz

Dit is een pedagogische methodiek waarbij de pedagogisch medewerker nauwkeurig observeert wat het kind of de groep kinderen nodig heeft, daarop methodisch op reflecteert, en dan nieuwe kennis zoekt om hierop in te gaan. Daarbij staan ook zelfreflectie en kritische reflectie centraal: het gaat om 'vragen achter de vragen'. 'Het houdt je nieuwsgierig naar ieder kind', aldus de pedagogisch medewerker in de film.

Clip 5 – 32.56'- 38.24 – juni 2014, 15 maanden

Omhoog klimmen naar de daktuin, aardbeien eten, geluiden maken, trommel, op tafel slaan, eigen lichaamsdelen herkennen, zelf drinken, zelf iets pakken om te spelen, samen spelen. Directrice legt Berliner Bildungsprogram uit.

Opdrachten: pedagogische visie.

Berliner Bildungsprogram

Dit is een pedagogisch curriculum / pedagogisch kader – voor kinderen van 0-6 jaar- waarin vier doelen centraal staan vergelijkbaar met de doelen uit de Nederlandse Wet Kinderopvang. Daarnaast is het curriculum gebouwd op de volgende principes: democratisch burgerschap, samenwerking met ouders, gebruik van educatieve methodes en doorlopende lijn naar de basisschool.

Er worden 7 domeinen onderscheiden waarop leren en ontwikkelen centraal staat:

- *Lichaam, beweging, gezondheid*
- *Sociaal en cultureel leven*
- *Communicatie: talen, schrijven, lezen en verhalen, media*
- *Kunstzinnige activiteiten*
- *Muziek*
- *Beginnende rekenvaardigheid*
- *Beginnende ontdekkingen in natuur en techniek.*

Clip 6 – 38.24' - 45.48' – juli 2014, 16 maanden

Naar buiten in de bolderkar, zelf op speeltuigen klimmen en er niet zelf af kunnen komen, samen opruimen, zelf eten en drinken, met speeltjes achter zich aan lopen, voorwerpen benoemen, zelf boekje lezen, vragen beantwoorden n.a.v. een verhaaltje (is dat mama? Nee!). Beloning en compliment. Een pedagogisch medewerker neemt afscheid en schrijft een afscheidsbrief.

Opdrachten: ontwikkelen en leren, rust en veiligheid, eten.

Clip 7 – 45.48' - 56.12' – augustus 2014, 17 maanden – (bij deze overgang ontbreekt titeltekst)

Verhuizen van groepsruimte binnenshuis (eenmaal per jaar): wat zijn de voordelen? Kinderen krijgen meer en nieuwe mogelijkheden. Kinderen gaan praten, terugpraten (ik wil dat hebben!), kunnen we ruilen? lopen, rennen en ballen, voorlezen, voorwerpen benoemen, aanwijzen, snelle taalontwikkeling, begrijpen wat gezegd wordt, iets zeggen, maar de ander begrijpt het niet, tegen elkaar praten. Ruimte verkennen, nieuwe karren, klimhuisje. Directrice legt uit hoe de centrale ruimte in het gebouw functioneert.

Opdrachten: spelend leren, inrichting, taal.

Clip 8 – 56.12' - 1.00.02' – september 2014, 18 maanden

Naar buiten, tuin, vogels, zandbak, op schommel proberen te klimmen, verstoppen in huisje, iets aangeven, knuffel terugleggen, want is van kindercentrum. Ouders komen kinderen ophalen.

Opdrachten: observeren, rust en veiligheid.

Clip 9 – 1.00.02' - 1.09.37' – oktober 2014, 19 maanden

Liedjes zingen, zelf zingen, in de kring, elkaar imiteren, zelf eten. Groepsgrootte groeit, met 3 jaar zijn er 23/24 kinderen. Met water spelen, verven, met auto's spelen, alsmar iets herhalen, zelf naar slaapruijnte gaan, zelf gaan slapen, blokken bouwen, samen spelen, vallen en weer opstaan. Zelf eten.

Opdrachten: ontwikkelen en leren, spelend leren, eten, rol pedagogisch medewerker, pedagogische visie.

Clip 10 – 1.09.37' - 1.16.33' – december 2014, 21 maanden

Puzzelen, zelf kunnen spelen, eigen spel ontwikkelen, samen spelen, meewerken, elkaar aanraken, elkaar pijn doen, leren voorzichtig te doen, elkaar troosten. Spel in keukentje, fantasie, voeding benoemen. Pedagogisch medewerker geeft uitleg over de groei van de groepsgrootte en het verschil hoe kinderen kunnen spelen.

Opdrachten: inrichting, rol pedagogisch medewerker.

Clip 11 – 1.16.33' - 1.22.40' – maart 2015, 24 maanden

Kringspel, zelf stoel wegzetten, durven meer in speellokaal, glijbaan, fietsen. Nadoen, aan knoppen draaien, klimmen, schommelen, slaan en pijn doen. Rol pedagogisch medewerkers: autonomie stimuleren, kinderen stapje verder helpen.

Opdrachten: spelend leren, taal, rol pedagogisch medewerker.

Clip 12 – 1.22.40' - 1.28.55' – juni 2015, 27 maanden

Fantasiespel, iets verstoppen, schommelen, rekstok, vriendinnetjes. Slaan, afpakken en teruggeven. Zelf praten: wat gaan we doen?

Opdrachten: observeren, taal, rol pedagogisch medewerker.